

นโยบายของกระทรวงมหาดไทย

โดย

นายอารีย์ วงศ์อารยะ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

มอบแก่ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2549

ท่านปลัดกระทรวงมหาดไทย ท่านอธิบดี ท่านหัวหน้าผู้ตรวจฯ
ท่านผู้ตรวจฯ ท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ท่านผู้ว่าการรัฐวิสาหกิจ

ขอให้มั่นใจว่าพวกเราเป็นพี่น้องกัน ไม่ได้สนใจว่าใครมาจากไหน

ก่อนอื่นก็ต้องเรียนให้ทราบว่ายินดีที่ได้กลับมาอยู่ใน
แวดวงของบรรดาพี่น้องเราอีกครั้งหนึ่ง ในฐานะที่ผมเคยอยู่ที่นี้
มาเป็นระยะเวลานาน เกิดมาจากที่นี่ และสุดท้ายผ่านไป 10 ปีก็
ได้กลับมาใหม่ กลับมาราวนี้อาจจะดูไม่เหมือนเดิมหน่อย
เพราะเป็นนักการเมืองไป คงจะไม่คล่องแคล่ว เหมือนกับเมื่อครั้ง
ที่เป็นข้าราชการ เป็นปลัดกระทรวงฯ เพราะผมเป็นผู้ให้นโยบาย
ไม่ใช่เป็นผู้ปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติคือปลัดกระทรวงฯ รองปลัดกระทรวงฯ
และบรรดาเพื่อนของเราทั้งหลายที่นั่งอยู่ที่นี้

2

นโยบายของกระทรวงมหาดไทย

บรรดาท่านทั้งหลายและผู้ว่าราชการจังหวัดคงจะรู้จักผมดี
ก่อนอื่นก็ต้องสร้างความมั่นใจและความสบายใจให้ได้ว่า พวกเรา
นั้นเป็นเหมือนพี่น้องกัน ผมไม่ได้สนใจว่าใครมาจากไหน ผม
ไม่ทราบ แต่ผมรู้ว่าถ้าเป็นมหาดไทย คนนั้นคือพี่น้องของผม
ซึ่งเราจะต้องลงเรือลำเดียวกัน พายไปด้วยกัน แกวไปด้วยกัน
ให้ไปถึงจุดหมายปลายทางที่เราต้องการจงได้ เพราะถ้าหากเรา
ไม่เป็นพี่น้องพี่น้องกัน เราไม่หันหน้าไปในทิศทางเดียวกัน เราไม่
พายเรือไปพร้อมกัน ภายใน 1 ปี เรือลำนี้คงไม่มีโอกาสไปถึงครึ่ง
ทาง หรืออาจจะไปไม่ถึงไหนเลย เพราะฉะนั้น สิ่งแรกที่ต้องมา
บอกกันในฐานะพี่น้อง พี่น้องกันคือ เราต้องช่วยกันให้เรือลำนี้ไป
ในทิศทางที่เราต้องการให้จงได้

ไม่ใช่ให้นักการเมืองอาชีพ แต่จะทำทุกอย่างเพื่อกระทรวงมหาดไทย

ผมเข้ามารับหน้าที่ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
มหาดไทย มีคุณสมบัติฯ มาเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
มหาดไทย แนวทางการทำงานของเราอาจจะไม่เหมือนยุคก่อนๆ
เพราะเราไม่ใช่ให้นักการเมืองอาชีพ เราเป็นนักการเมืองที่สถานการณ์
อุปโลกน์เราขึ้นมา

เราทำงานเหมือนกัน คำสั่งของผมและคำสั่งของคุณบัญญัติเหมือนกัน แต่ละเรื่องที่เราจะทำได้ปรึกษาหารือกันก่อน และมองผลดีที่จะเกิดขึ้น เมื่อเห็นว่าจะจะเป็นผลดีต่อกระทรวงมหาดไทยแล้ว เราจึงออกเป็นคำสั่ง เป็นแนวทางปฏิบัติ จึงขอให้เข้าใจว่าทุกอย่างที่เข้าไปไม่มีอื่นใด นอกจากอยากเห็นกระทรวงมหาดไทยกลับมาในทิศทางที่มีชื่อเสียง มีศักดิ์ศรี ยืนอย่างสง่างาม ไม่มีใครมาต่อว่าเรา ว่าเป็นส่วนหนึ่งของฝ่ายใด ฉะนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดและเพื่อนข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของเราขณะนี้ ต้องยืนตัวตรงและเป็นกลาง ไม่เอนไปฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด เราจะไม่ทำโดยเด็ดขาด

หน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด คือบำบัดทุกข์บำรุงสุข

ท่านองค์ปฐมเสนาบดีของเราได้ให้คำจำกัดความไว้ชัดเจนว่า “หน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด คือ การบำบัดทุกข์บำรุงสุข”

หน้าที่ของเราคือ ทำอย่างไรให้ประชาชนมีความสุข ให้บริการของเราถึงมือประชาชนให้เร็วที่สุด และตรงตามความต้องการของเขาให้มากที่สุด ทำแล้วประชาชนพึงพอใจในสิ่งที่เราทำ เขาเห็นเราเหมือนคุณพ่อที่อยู่ในครอบครัวที่คอยดูแลเอาใจใส่เขา

ฉะนั้น หลายแห่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขาถึงเรียกผู้ว่าราชการจังหวัดว่า พ่อ คุณพ่อ เกือบทั้งนั้น เพราะเขามีความมั่นใจ และคาดหวังว่าพวกเราทั้งหลายจะไปช่วยเขา

บทบาทของผู้ว่าฯ คือบูรณาการ

ถ้าเราเอาอันนี้ใส่ไว้ในใจ เราก็จะเห็นว่าภารกิจของเราเป็นแบบบูรณาการ (Integrate) คือการเอางานต่างๆ มาผสมผสานให้มันเกือบเป็นเนื้อเดียวกัน เอามาปะติดปะต่อกันจนเกือบเป็นเนื้อเดียวกัน ไม่ใช่เอามาต่อกัน ประสานๆ ให้เป็นแผ่น เอาไม้มาเอากาวมาเข้า ต่อกันเข้า แล้วมันก็เป็นแผ่นนั้นไม่ใช่ แต่ Integrate นี้หมายถึงเอาไม้หลายๆ อย่างมาผสมกันเข้าให้มันเป็นไม้ที่มีความแข็งแรง แล้วมาใช้ประโยชน์ได้ นี่คือสิ่งที่เราอยากเห็น

ฉะนั้น ท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ไปคิดเอาว่าบทบาทภารกิจของท่านคือ การเอางานหลายๆ อย่างของส่วนราชการต่างๆ มาผสมผสานแล้วลงไปสู่พื้นที่ ให้งานนั้นเกิดประโยชน์กับประชาชน สิ่งใดที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนสิ่งนั้นเราปฏิบัติ สิ่งใดเกิดประโยชน์กับบุคคลบางคนหรือพรรคพวกของบางคน เราก็ต้องคิดให้มาก เพราะถ้าทำแล้วมันก็จะเกิดมีปัญหาที่หลัง

เราจะเดินหน้า ไปในทิศทางที่ต้องการ ไม่เอนไปทางไหน

คงต้องพูดอย่างนี้ เพราะใน 1 ปี เราจะทำงานแบบยืนตรงแล้วเดินหน้า และเดินไปในทิศทางที่เราต้องการ เราจะไม่เอนไปทางไหน ส่วนเมื่อเลือกตั้งไปแล้ว ท่านจะไปคิดอะไรกันใหม่ก็เรื่องของท่าน ผมคงไม่อยู่แล้ว

ผมขอฝากท่านไว้ว่าคำว่า “ผู้ว่าราชการจังหวัด” ของท่านมีความมั่นใจว่าบรรพบุรุษของเราสร้างขึ้นมากว่าจะมาเป็นผู้ว่าราชการจังหวัด เปลี่ยนมาหลายชื่อ ตั้งแต่พ่อเมืองฯ ฉะนั้นจงไปทำหน้าที่ของท่านในฐานะที่เป็นพ่อเมืองที่ดี เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดที่ดี มีคุณธรรม มีจริยธรรม ทำให้ประชาชนเขารักและเคารพ ให้ดีที่สุด เหมือนกับที่เขาเรียกเราว่า “คุณพ่อ” หรือ “ท่านผู้ว่าราชการจังหวัด”

ต้องใช้ทั้งอำนาจตามกฎหมาย และบารมี

ผมเรียนบรรดาเพื่อนๆ น้องๆ ที่รักทั้งหลาย ผมมองเห็นผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วไม่ค่อยสบายใจเท่าไร เท่าที่ผ่านมาก็เกือบ 10 ปี คือความหลากหลายของงานที่ท่านลงไปทำ บางครั้งท่านทำไม่เต็มมือ เพราะว่าอำนาจของท่านนั้นไม่มี อำนาจมันมีสองอย่าง

อย่างหนึ่งตามกฎหมาย อีกอย่างหนึ่งมาจากตัวของท่านเอง คือตัวบุคคล

ถ้าท่านทำเฉพาะตามกฎหมายมันไม่พอ อยู่ที่ตัวบุคคลด้วยว่าทำอะไรถึงจะทำให้เขารักเรา หัวหน้าส่วนราชการมาอยู่กับเรา โดยไม่ต้องใช้อำนาจทางกฎหมาย การใช้ยุทธศาสตร์ในฐานะความเป็นผู้นำที่จะให้เขาเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาพร้อมกับเรา เขาเห็นความสำคัญของตัวเรา เขาให้การสนับสนุนช่วยเหลือเราในส่วนตัว

ผู้ว่าราชการจังหวัดนั้นเป็นผู้ที่มีบารมี เพียงแต่เราจะใช้บารมีของเรา แสดงออกมาได้มากน้อยแค่ไหน ถ้าท่านใช้อำนาจทั้งสองอย่าง ทั้งทางกฎหมาย และบารมีส่วนตัวของท่าน อำนาจจะกลับคืนมา และจะเป็นอำนาจที่ถาวรด้วย เพราะคนเขาจะเชื่อฟังเรา เขาจะรักเราและเขาจะปฏิบัติตามแนวความคิดของเรา

จะสร้างความเข้มแข็ง ทั้งจังหวัดและอำเภอ

ในเรื่องการสร้างความเข้มแข็งให้กับภูมิภาคหรือผู้ว่าราชการจังหวัด เรากำลังทำอยู่อย่างสุดความสามารถ เท่านั้นยังไม่พอ เราจะทำให้อำเภอมีความเข้มแข็งด้วย เด็วนี้มีแต่ชื่ออำเภอ แต่งานอำเภอไม่มี ไม่รู้ไปอยู่ที่ไหนหมด ทั้งที่อำเภอ

เป็นส่วนที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีกำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นคนรองรับ เพราะฉะนั้น ส่วนราชการหรืองานต่างๆ ที่ส่งไปจากจังหวัดไปถึงอำเภอ นายอำเภอและหัวหน้าส่วนราชการที่อำเภอ ต้องมีแนวในการที่จะช่วยให้งานส่งถึงมือประชาชน โดยสายงานของกำนันก็ดี ผู้ใหญ่บ้านก็ดี หรือข้าราชการของเราที่ดี

ท่านต้องเป็นคนที่จะต้องคอยดูว่างานของอำเภอในขณะนี้ เราปล่อยปลดละเลยขนาดไหน ต่างคนต่างอยู่หรือไม่ ทำไมอำเภอจึงค่อยๆ หดบารมีลงไปทุกวันทุกวัน ทำไมเราไม่แก้ไขกัน หัวหน้าส่วนอำเภอตอนนี้ก็แทบจะไม่เหลือ ไปอยู่ส่วนจังหวัดหลายแห่งแล้ว เวลาชาวบ้านมาร้องเรียนร้องทุกข์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับภาษีอากรก็ดี หรือเรื่องอะไรต่างๆ ปรากฏว่าขณะนี้เขาต้องไปที่จังหวัดแล้ว และไม่ใช่ไปครั้งเดียวเสร็จ ต้องไปหลายๆ ครั้ง เหมือนกับที่เราสู้กันมาตั้งแต่เด็กๆ

เราต้องสร้างสิ่งใหม่ๆ ให้เกิดขึ้น ให้บริการใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด บทบาทของเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอก็เช่นกัน ต้องสร้างให้เขามีความหมายมากที่สุด ให้เขาเกิดมีความรู้สึกว่าเขาอยู่ในหมู่บ้าน เขาได้มีโอกาสทำงานและมีความหมายสำหรับประชาชน ไม่ใช่คนอื่นๆ ไปทับเสียหมด

ต้องดูแลให้ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น กับราชการบริหารส่วนภูมิภาค ประสานกัน

ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นกับราชการบริหารส่วนภูมิภาคไม่ได้หมายความว่าต่างคนต่างทำ ทั้งหมดอยู่ในเครือของกระทรวงมหาดไทยทั้งสิ้น ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องคิดว่า ทำอย่างไรถึงจะให้สองส่วนนี้ประสานกัน สามัคคีหรือจะเรียกว่า สอดคล้องกันให้ Integrate กันให้จงได้ จะช่วยกันอย่างไรไม่ใช่แตกคอกัน เพราะ เงินทำให้คนแตกคอกัน

ปรับบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้าน

ถ้าหากปรับวิธีการอย่างไรให้บทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านมีมากขึ้น ให้เขาทำงานได้ช่วยเหลือกำหนดภารกิจให้ชัดเจน ซึ่งเรากำลังทำอยู่ เรากำหนดภารกิจอันนี้อยู่ แต่ภารกิจที่กำหนดไว้ จะมากน้อยเท่าไรถ้าหากท่านผู้ว่าฯ ไม่คอยดูแลให้ ก็ทำไม่ได้ ผู้ว่าฯ จะต้องให้ความหมายกับกำนันผู้ใหญ่บ้านมากพอสมควร ต้องให้เขาทำงานในฐานะที่ถือว่าเขาเป็นเจ้าหน้าที่ของเรา

บางทีการเลือกตั้งทำให้เกิดความเสียหายขึ้นเหมือนกัน แต่สำหรับกำนันผู้ใหญ่บ้าน ผมอยากมองว่าเป็นการเลือกตั้งแบบ

พิเศษ เป็นการเลือกตั้งที่จะหาผู้นำจริงๆ ขึ้นมาเป็น กำนันผู้ใหญ่บ้าน เมื่อเขาขึ้นมาแล้ว มีระยะเวลาานพอสมควรที่จะทำงานได้ ท่านสั่งงานเขา ให้เขาต้องทำงาน ไม่ใช่ปล่อยเขาทิ้งไว้นานๆ

ปลัดอำเภอก็ดี พัฒนาการก็ดี หรือใครที่ไปอยู่ในพื้นที่ จะเป็นปลัด อบต. ต้องให้ความสำคัญ ให้เขามีบทบาทพอสมควร ในการทำงานของเขา แต่อย่าไปแย่งงานเขาทำ มอบหน้าที่ดูแลบ้านดูแลรายละเอียดทั้งหมดเกี่ยวกับเรื่องทะเบียนบ้าน ใครแปลกหน้าเข้ามา โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางภาคใต้ที่สำคัญ ต้องช่วยกันอย่างมาก ทั้งกำนันผู้ใหญ่บ้าน และส่วนที่เกี่ยวข้องที่จะทำให้บ้านเมืองสงบ และเกิดความสามัคคีกัน ถ้า อบต. และระบบของกำนันผู้ใหญ่บ้านรักกันทำงานด้วยกันได้ บอกตรงๆ ว่าคลื่นใต้น้ำ คลื่นบนน้ำจะค่อยๆ หดไป เราต้องทำ ทำอย่างไรให้เขาอยู่ด้วยกันด้วยความรักให้ได้ ผมเชื่อมือผู้ว่าฯ เพราะว่าเห็นหน้ากันมาทุกคน จึงฝากผู้ว่าราชการจังหวัด ทำให้ส่วนนี้ให้มีความเข้มแข็ง

ผู้ว่าฯ ต้องสร้างความเข้มแข็งของตัวเอง ของระบบ และความสามัคคีของหน่วยงานต่างๆ

ส่วนโครงการต่างๆ มีมากของทางราชการที่จะลงไปในสายงานที่ท่านจะต้องปฏิบัติ อันนี้สำคัญ คือหัวใจของบทบาท

ของกระทรวงมหาดไทย ท่านต้องสร้างความเข้มแข็งให้กับตัวท่านเอง ให้กับระบบ สร้างความเข้มแข็งให้กับอำเภอกับตัวระบบ สร้างความเข้มแข็งให้กับตัวกำนันผู้ใหญ่บ้าน และราชการบริหารส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะสองจุดนี้ต้องทำให้สามัคคีกันให้ได้ อย่าให้ทะเลาะกันเรื่องแบ่งเค้กไม่เสร็จ

ผมคงจะพูดไว้แค่นี้ก่อน ที่จริงมีเรื่องพูดเยอะ เพราะเข้ามาในกระทรวงมหาดไทยเหมือนผีเข้า พอมองทางไหนไม่ทำจิตใจเหมือนไฟมันลุก เพราะบางครั้งถ้าทำแล้วเราจะเจริญขึ้นหรือไม่ถึงไม่ทำกัน ผมมาทำหน้าที่นี้ ผมต้องทำให้กระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นที่เกิดของผมหิตที่สุด ให้ทำงานให้ดีที่สุด ให้มีชื่อเสียงคืนกลับมาให้ดีที่สุด สิ่งที่ผมปวารณาตัวไว้ ก็คุยกับท่านรัฐมนตรีช่วยฯ บัญญัติ เพราะว่าจะจะเป็นจะตายมาด้วยกัน รับราชการฆ่าฟันมาด้วยกัน เพราะฉะนั้นรู้จักกันว่าจะเอาอย่างไร

การสร้างประชาธิปไตย

สิ่งที่สองที่อยากจะฝากไว้คือ เรื่องการสร้างประชาธิปไตย เราจำเป็นจะต้องสร้างคน ต้องถือว่าประชาชนอยู่ในความดูแลของท่าน ในฐานะที่เป็นผู้ปกครองของนายอำเภอ ท่านจะต้องสร้างความ

เข้มแข็งไว้ให้กับประชาชนในเรื่องการดำเนินงานในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ท่านต้องเตรียมคนที่จะให้เขาดำเนินการคัดเลือกหรือเลือกตั้งไปในทิศทางที่ถูกที่ควร จะต้องมีความเห็นว่าจะต้องฝึกหรือทำความเข้าใจให้กับประชาชนว่าการเลือกตั้งที่จะมีต่อไป หลังจากที่เราร่างรัฐธรรมนูญได้ออกมาแล้ว คนที่เขาควรจะต้องเลือกเข้ามาเป็นผู้แทน ควรจะมีรูปลักษณะเป็นอย่างไร ถึงแม้เราจะทำไม่ได้ร้อยเปอร์เซ็นต์เหมือนเป็นเรื่องการเอามือไปกำอากาศ จับต้องอะไรไม่ได้ แต่ว่าอย่างน้อยที่สุด การสร้างให้คนเข้าใจ เป็นภารกิจของกระทรวงมหาดไทย

แม้ขณะนี้ มี กตต. แล้ว แต่ กตต. เขาทำหน้าที่ในการเลือกตั้ง ส่วนกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่ทำความเข้าใจกับประชาชนว่าเขาพร้อมที่จะไปดำเนินการเลือกตั้ง และเลือกตั้งได้ คนดีเข้ามาเป็นผู้แทนของเขา คือสิ่งที่เราต้องการอยากให้เห็น ผมได้มอบหมายให้ 3 กลุ่ม รับผิดชอบไปทำตอนนี้ ซึ่งท่านปลัดก็รับเอาไปแล้ว ได้ไปประชุมกันแล้ว ก็มีกรรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมการพัฒนาชุมชน

สร้างวิทยาการแนะนำประชาธิปไตย

ผมอยากจะเห็นว่า เวลาท่านคิด ต้องง่าย ไม่ต้องไปเขียนชื่อเขียนอะไรที่เป็นกรรมวิธียกย่อนลับสน ท่านลองไปคิดว่า ควรจะบอกอะไรให้เขา ให้เขาได้รับรู้

แต่ไม่ใช่วิธีการไปบอกเฉยๆ ต้องสร้างวิทยาการด้วย ท่านไปคิดว่า คณะวิทยาการของท่านจะเป็นใคร และเวลาเดินทางออกไปไหนแต่ละจังหวัดต้องให้เขาเห็นด้วยว่า เรากำลังจะทำสิ่งที่เป็นประโยชน์มากที่สุดสำหรับประเทศ ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข คือการสร้างทำความเข้าใจให้กับประชาชนทุกหมู่เหล่าว่า ในการเลือกตั้งครั้งต่อไปนั้น เราอยากจะได้คนชนิดไหนเข้ามาเป็นผู้แทน เพื่อที่จะทำหน้าที่ให้กับประเทศชาติให้ดีที่สุด ซึ่งเป็นสิ่งที่เราต้องทำ หรือท่านเห็นว่าให้มหาวิทยาลัยเข้ามาช่วยด้วย พวกอาจารย์ก็ดีหรือใครก็ดี ท่านก็มีสิทธิที่จะดำเนินการในส่วนนี้ได้ งบประมาณที่จะต้องใช้จ่ายแบบประหยัด ไม่ได้ห้ามว่าไม่ให้ใช้ แต่ให้ใช้เหมาะสมกับเหตุ สมควรแก่เหตุ

เศรษฐกิจพอเพียง

เรื่องความยากจนและเศรษฐกิจพอเพียง ผมคิดว่าท่าน บัญญัติ คงจะพูดหลังจากผม แต่ฝากไว้ว่าการทำงานเรื่องของ เศรษฐกิจพอเพียงนี้ ไม่ใช่ทำงานแบบง่ายๆ เรื่องไม่ง่ายเลย ถ้าเรา ไม่เข้าใจเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เหมือนกับที่ท่านเคยมีพระราชดำริ ในเรื่องของ “เข้าใจ เข้าถึงและพัฒนา ใน 5 จังหวัดชายแดน ภาคใต้” ถ้าเราไม่เข้าใจซาบซึ้ง เราจะทำไม่ได้ เราจะแบบ ไม่มีทิศทาง

ผมได้เรียนให้ท่านปลัดกระทรวงฯ กับท่านอธิบดีหลายท่าน รongรับพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ลงมาทำงาน ในส่วนนี้ ท่านเข้าใจดีแล้ว ท่านเห็นพร้อมกับผมด้วย และถ้าเราทำ ความเข้าใจเหมือนกัน เวลาเราไปทำงานก็จะจะเป็นไปตามพระราช ประสงค์ อยากรจะเห็นพี่น้องประชาชนอยู่ในภาวะที่เขามีความสุข ใน อดภาพพอเพียงต่อความเป็นอยู่ของเขานับว่าเป็นสิ่งสำคัญ

ก็ขอฝากไว้ให้ท่านดูด้วย เพราะงานนี้คืองานสำคัญ หัวใจอยู่ที่กรมพัฒนาชุมชน กรมการปกครอง และกรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น ให้เรียงความสำคัญเป็นลำดับลงมา

สร้างพลังชุมชน

การสร้างพลังความสามารถ การสร้างกลุ่มในเรื่อง เศรษฐกิจ กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มเยาวชนหรือศูนย์เยาวชนชุมชน สมัยก่อนเรามีสตรีในการที่จะสร้าง รวมกลุ่มสตรีให้ เมื่อก่อน งานอยู่กับเราทั้งสิ้น แต่ขณะนี้เขาปรับเราไปปรับเรามา ก็ไม่ เป็นไร เรานำเอาสิ่งเหล่านี้มาในเรื่องของการพอเพียง เราสร้าง ฐานของเราไว้ให้ดี กลุ่มพัฒนาชุมชนต้องกลับมา สร้างพลังของ ชุมชนให้เป็นกลุ่ม ใช้ประโยชน์ของกลุ่มในทางที่เกิดประโยชน์ เช่น โครงการออมทรัพย์โดยวิธีการสัจจะ เราก็ทำมาเมื่อ 30 ปีที่ แล้ว ผมจำได้ว่าเป็นคนเริ่มต้นทำ เดียวนี้มีทุนแต่ละจุดเป็น ล้านๆ บาท แต่ว่าเสร็จแล้วเราก็ค่อยๆ ถอยออกไป สถานการณ์ มันเปลี่ยนไป

แต่ถ้าพูดถึงภาวะของเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราช ดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เราต้องหันมาคิดว่าอัน นี้คือหัวใจ ต้องกลับมาทำมาดูเรื่องนี้กันใหม่ เพราะฉะนั้น 3 กลุ่มไปคิดกันให้ดี ผมว่าอย่าคิดนานเพราะเวลานี้น้อย ฝากท่าน รัฐมนตรีช่วยฯ ด้วย เพื่อเราจะได้สร้างกันใหม่ให้เห็นผลทันตา พื้นฐานมันมีอยู่แล้ว

การแปลงทรัพย์สินให้เป็นทุนก็อีกประเด็นหนึ่ง ซึ่งอธิบดีกรมที่ดินก็จะเข้าใจว่าแนวทางที่จะต้องปฏิบัติต่อไปอย่างไรไม่

ไปฟังบรรยายสรุปของกรม

ผมก็คงใช้เวลามาพอสมควร เราคงได้พบกันอีก ผมคงจะต้องพูดคุยกับบรรดาท่านทั้งหลายในเรื่องสำคัญๆ อีกครั้งหนึ่งให้ท่านได้กลับไปทำงานก่อน ผมถือว่าท่านทั้งหลายไม่ใช่คนใหม่สำหรับผม ถ้าเป็นท่านรัฐมนตรีใหม่ๆ เข้ามาก็ต้องออกไปเยี่ยม ไปดูงานของกรมต่างๆ ต้องไปฟังบรรยายสรุป ส่วนผมไม่ฟัง เพราะผมรู้ว่าอะไรเป็นอะไร แต่ว่าถ้าเรื่องไหนที่เห็นว่ามันผิดปกติ มีปัญหาเห็นทำไม่ดี ผมจะไปฟัง

ความเป็นธรรม

โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่อยากจะฝากคือความยุติธรรม เจ้าหน้าที่ของเรา ข้าราชการของเราต้องได้รับความยุติธรรม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการแต่งตั้งโยกย้าย ต้องยึดหลักความยุติธรรม คำร้องต่างๆ ที่ขึ้นมาถึงผมในขณะนี้มามากมาย แต่ผมจะไม่เอามาพิจารณา ผมจะอ่านดูแล้วก็จะทำรายงานของผมไว้ แต่สิ่งที่มาบอกเพื่อนข้าราชการทั้งหลายทั้งจังหวัดคือ ความยุติธรรม

บางครั้งเราต้องแยกให้ออกว่า บางทีเราเอาวิทยาศาสตร์เข้ามาช่วยมาก เอาเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ เราลืมนึกไปว่าธรรมชาติของมนุษย์ บางครั้งคอมพิวเตอร์ก็ใช้ไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ส่งคนไปทำงานอยู่ในป่าเขา 4 - 5 ปี ความรู้จะเอาที่ไหนเขาไปทำงาน แต่เวลาเกรดออกมาแล้วผู้อื่นเขาไม่ได้ มันก็ลำบากเหมือนกัน เราต้องคิดเอาใจเราไปใส่ใจเขาด้วยบ้าง บางทีเขาเขียนจดหมายมาหาผม ผมก็เศร้าใจเหมือนกันว่า ทำไมถึงไม่ได้กันสักที บางคนเคยเห็นหน้าตาيلم ขาวผ่อง รูปหล่อเชียว พอเจออีกทีฟันหัก ทำให้เราสะท้อนความรู้สึก

ผมจึงขอฝากท่านว่าความยุติธรรมอย่าไปเอาการสอบอย่างเดียว เอาเรื่องของความอาวุโส ประสบการณ์ คุณงามความดีที่เขาได้ทำ มาเป็นเครื่องพิจารณาด้วย อย่างน้อยครั้งต่อครั้ง ก็จะเป็นประโยชน์ แต่ไม่ได้หมายความว่าอยู่ดีๆ ไปเอาคนแก่ๆ พุดกันเป็นภาษามนุษย์ไม่รู้เรื่อง ตาไม่กระพริบ ก็ไม่ต้องพุดกัน แต่ว่าเอาคนที่เขาทำงานดี มีความรู้ ที่เขาตั้งใจช่วยกัน ถ้าอยู่ในภาวะหรือในเกณฑ์ที่จะช่วยเขาได้ ต้องช่วยเขา ส่วนพวกที่มีความรู้เก่งๆ ยังหนุ่มอยู่ไม่ได้ทอดทิ้ง พวกนี้พวกข้างเผือกต้องเก็บเอาไว้เหมือนกัน ต้องสนับสนุน เพราะว่าข้างหน้าต้อง การคน

ที่มีความรู้ มีความสามารถ อาจจะเป็นข้อยกเว้น แต่ต้องมีหลักเกณฑ์ว่าคนจะทำได้ จะต้องอยู่กันมาเท่าไร เราเคยทำหลักเกณฑ์อย่างนั้นหรือไม่ ฝากท่านไว้ด้วยก็แล้วกัน

ตอนนี้ก็ขอให้ท่านทำงานด้วยความสบายใจ มีเรื่องอะไรไม่ต้องเกรงใจว่าผมเป็นรัฐมนตรี เข้าหาไม่ได้ หรือว่าเมื่อก่อนผมเป็นปลัดกระทรวงฯ ก็เข้ามา คือทำให้เหมือนเดิมผมเป็นอย่างไรก็เป็นอย่างนั้น ผมไม่ได้คิดว่าผมเป็นรัฐมนตรี ผมคิดว่าจะมาทำหน้าที่ช่วยในภาวะที่ต้องรับผิดชอบ ก็ทำให้ดีที่สุดเท่าที่ตัวเอง ไม่ได้ถืออกถือใจ หรือว่าตื่นเต้นที่ได้มาเป็นรัฐมนตรี แต่จำเป็นต้องมา ก็ต้องมา

ขอให้ท่านสบายใจทุกคน ไปทำหน้าที่ให้ดีที่สุด ในความสามารถที่ท่านจะทำได้ ทำโดยยึดหลักเกณฑ์ความสามารถของเรา ยึดความตรงไปตรงมา ความโปร่งใสที่ตอนนี้สำคัญมาก ขอให้ทุกคนโชคดี

นโยบายของกระทรวงมหาดไทย

โดย

นายบัญญัติ จันทน์เสนะ

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย

มอบแก่ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2549

ท่านปลัดกระทรวงฯ ท่านรองปลัดกระทรวงฯ ท่านอธิบดี
ท่านผู้ว่าราชการจังหวัด และน้องๆ ที่รักทุกท่านครับ

ความเป็นมาของรัฐบาล

เมื่อเช้า ผมว่าพวกเราคงได้ฟังท่านนายกรัฐมนตรี ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ท่านปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้พูดถึงแนวนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลชุดนี้ ซึ่งก็ได้สมญานามไว้หลายชื่อ ตั้งแต่ชิงแก่ ผู้อาวุโส รุ่นลายคราม รวมอายุ 1,600 กว่าปี จะอย่างไรก็ตามขอบอกพวกเราทุกคนว่า ที่มาที่ไปของรัฐบาลชุดนี้เป็นเรื่องที่เราควรทำความเข้าใจ

เหตุใดบ้านเมืองถึงเกิดเหตุการณ์นี้ขึ้นมา เราต้องคิดนิดหนึ่ง ถ้าเพียงแต่ให้เหตุการณ์ผ่านไปเฉยๆ โดยเราไม่คิดและไม่พูด ไม่บอกกล่าว ก็จะไม่มีประโยชน์กับการที่เราต้องเสียบางส่วนไปคือ เสียเกียรติภูมิ เสียศักดิ์ศรีของประเทศ

กระทรวงมหาดไทยเป็นกลไกสำคัญที่นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

นับจากวันนั้น อนาคตของบ้านเมืองเป็นเรื่องของเรา ที่ต้องช่วยกันคิดว่าทำอย่างไรที่จะใช้ช่วงโอกาสนี้ทำงานให้เกิดประโยชน์กับบ้านเมืองของเราให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นกระทรวงหลัก และเป็นกลไกสำคัญที่จะนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ โดยเฉพาะที่ลงไปถึงพี่น้องประชาชน ต้องผ่านกลไกของกระทรวงมหาดไทยเป็นสำคัญ ทั้งในส่วนกลไกของผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ กำนันผู้ใหญ่บ้าน ลงไปถึงท้องถิ่น นั่นคือเครือข่ายของเรา

ต้องทำงาน ในสถานะพิเศษ เร่งแก้เงื่อนไขของการปฏิรูป ให้ประชาชนสมความคาดหวัง

แม้ว่าความมุ่งหวังของรัฐบาลจะตั้งไว้สูงเพียงใด รัฐบาลจะมึน โยบายก็เรื่องก็ตาม ถ้ากลไกส่วนนี้ไม่สามารถ

สนองตอบ ผมว่ายาก ความหวังที่พี่น้องประชาชนคาดหวังไว้ก็ คงไม่ถึงจุดนั้น สิ่งที่ยากเน้นย้ำพวกเรา ผมอยากจะพูดใน 3 ส่วนคือ

1. การบริหารราชการแผ่นดินในช่วงหนึ่งปีต่อไปนี้ ภายใต้อายุของรัฐบาล เป็น*การบริหารราชการแผ่นดินภายใต้สถานะพิเศษ* ไม่ใช่ในสถานะปกติ ต้องทำความเข้าใจตรงนี้ก่อน ถ้าเราไม่ทำความเข้าใจ ในหนึ่งปีก็จะเหมือนเดิม เราเคยทำอย่างไรก็จะทำอย่างนั้น ถ้าเป็นเช่นนั้นก็จะไม่สามารถเห็นผลอะไร ผมใช้คำว่า “*ต้องกระตุ้น ปรับความคิด สร้างจิตสำนึก*” ให้กับพวกเราทุกคนๆ ไปจนถึงทีมงานด้วยว่า “*เวลาเราจำกัด*” องค์ประกอบของสถานะพิเศษคือ มีเวลาจำกัดเพียงปีเศษๆ และตอนนี้ก็ผ่านไปเดือนเศษแล้ว

2. *เงื่อนไขที่คณะปฏิรูปนำมาเป็นข้ออ้าง*นั้นเป็นโจทย์ที่เราต้องนำมาแก้ ทั้งเรื่องความสัมพันธ์ของการบริหารราชการแผ่นดิน ความไร้ประสิทธิภาพในการกำกับดูแลกลไกของรัฐ การตรวจสอบขององค์กรอิสระ นี่คือที่มาของข้อจำกัดประการหนึ่ง เพราะเขามีโจทย์ให้เราแล้ว เป็นโจทย์ค่อนข้างยากและมีความสลับซับซ้อนในแต่ละเรื่อง ถ้าเป็นเรื่องง่ายๆ คงไม่ต้องมีขั้นตอน

ที่ก่อให้เกิดสถานการณ์ที่เป็นวิกฤต

3. ความคาดหวังของพี่น้องประชาชนที่มีต่อรัฐบาล

ตั้งแต่วันแรกของการเริ่มงานของรัฐบาล คณะรัฐมนตรีมีอยู่ 60 จุด ผ่านไปเดือนเดียวลดเหลือ 55 แล้ว เพราะความคาดหวังเขาสูง ถ้าเรายังทำงานในสถานการณ์ปกติ ก็จะไม่เห็นผลอะไรเลย

องค์ประกอบทั้ง 3 ประการ คือสภาวะพิเศษ เมื่อเรายอมรับในเงื่อนไขตรงนี้ เราต้องคิดว่าจะทำอย่างไร ในฐานะที่เราเป็นกลไกที่จะต้องนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ การบริหารราชการ การปฏิบัติราชการในสถานการณ์พิเศษ ผมไม่ทราบว่าที่ไหนเขียนเป็นทฤษฎีไว้บ้าง จากประสบการณ์ที่ผ่านมา ถ้าเราเจอวิกฤตเราคิดว่าจะทำอย่างไร เราคงจะใช้ประสบการณ์ตรงนั้นมาเล่าสู่กันฟัง ไม่ทราบว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย หรือท่านจะมีเทคนิคหรือวิธีการอย่างไร ท่านก็เอาไปคิดต่อเป็นการบ้าน

**ผู้ว่าฯ ผู้บริหาร ต้องใช้ศักยภาพและภาวะผู้นำเต็มกำลัง
ความสามารถ**

ผมคิดว่าการบริหารราชการตรงนี้ต้องใช้ศักยภาพและภาวะผู้นำสูงมาก เพื่อให้เขาตามเรา เราพูดเขาเห็นด้วย เราชี้เขา

ตามเรา เราทำอะไรเขาสนับสนุน คือเราต้องใช้ภาวะผู้นำและศักยภาพให้เต็มกำลังความสามารถ บางคนเคยทำมาครั้งหนึ่งต้องเพิ่มมากขึ้น ทำ 80 ก็ต้องให้ได้ 90 ทำ 90 ก็ต้องให้ได้ 100 ทำ 100 ถ้าเกิน 100 ได้ยิ่งดี ถ้าในสถานการณ์ปกติผมคิดว่าไม่ควรไปทำถึงขั้นนั้น แต่ตอนนี้ต้องทำเพราะเป็นสถานการณ์พิเศษ

ความเห็นของผม เราเป็นผู้นำเพราะเขาให้เราเกิดมาเป็นผู้นำ เหมือนกับที่เขาลิขิตแล้วให้ท่านมาเป็นผู้นำ เพื่อนำคนทั้งจังหวัด อธิบดีนางานทั่วประเทศ ท่านปลัดกระทรวงนำคนทุกเรื่องในกรอบงานของกระทรวงมหาดไทย มันยิ่งใหญ่มาก เหมือนกับการนำชีวิตและอนาคตของบ้านเมือง เราต้องพร้อมที่จะเป็นแบบอย่าง และต้องมีศักยภาพในการนำ

เวลานี้น้อย ต้องแต่งงาน ติดตามผลถี่ขึ้น

ที่ผมพูดว่าโจทย์มีอยู่ชัดเจนนั้น สิ่งที่เป็นนโยบายทั้งหมดจะต้องเอามากลั่นกรองจัดลำดับความสำคัญ จัดทำแผนปฏิบัติการ อย่างน้อยต้องรู้ถึงแนวทางในการดำเนินงานในแต่ละเรื่องว่า เรื่องนั้นๆ เรามีขั้นตอนอย่างไร มีแนวทางที่ชัดเจนอย่างไร และนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนด้วยตัวชี้วัด

เพื่อให้รู้ว่าสิ่งที่เราคิด เราวางแผนไว้สำเร็จหรือไม่ ต้องมีการประเมิน มีการติดตาม แต่การติดตามตรงนี้คงให้เวลากันมากไม่ได้ คงจะไม่หมายความว่าสิ้นปีงบประมาณแล้วค่อยมาประเมินกัน จะต้องเปลี่ยนเป็น 3 เดือน 6 เดือน 9 เดือน 12 เดือน ต้องให้เห็นผลว่างานที่อยู่ในแผนนั้นดีขึ้นหรือไม่ ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าเราตั้งเป้าไว้อย่างไร เช่น เดิมเราเคยสร้างหมู่บ้านเข้มแข็งได้ 10 หมู่บ้าน เราตั้งเป้าว่า 3 เดือน 6 เดือน 9 เดือน ท่านทำได้เท่าไร? การประเมินวัดผลตรงนี้จำเป็นต้องร่นเวลาวันก่อน เคยคุยกับผู้บริหารส่วนกลางว่า แผนต้องแตกเป็นแผน 3 เดือน 6 เดือน 9 เดือน แผน 1 ปี

งานที่เคยทำไม่ได้ เพราะติดเงื่อนไขข้อจำกัดต่างๆ ให้ใช้โอกาสนี้ทำ

ทุกสิ่งทุกอย่างที่ท่านเคยคิดแล้วทำไม่ได้ เนื่องจากมันมีเงื่อนไข มันมีข้อจำกัด บัดนี้เงื่อนไขบางเงื่อนไขไม่มี ข้อจำกัดที่อาจจะเกิดขึ้นในช่วงก่อนๆ ไม่มี มันปลอดโปร่ง งานอะไรที่เป็นประโยชน์แก่กระทรวงฯ ก็เป็นโอกาสดีที่จะทำ

การบริหารงานบุคคลต้องเป็นที่พึงที่หวังของสมาชิกในองค์กรได้

ที่ท่านรัฐมนตรี ท่านปลัดกระทรวงฯ ได้ย้ำไว้แล้วว่าการบริหารงานบุคคลที่มั่นคงรอบงาเราทั้งหมด เริ่มกันใหม่ได้ใหม่ เพราะถ้าไม่สามารถเป็นที่หวังของบุคลากรในองค์กรได้ ใครจะทำงานให้องค์กร เพราะทำงานไปเขาก็ไม่มีความหวัง

ขบวนการบริหารงานบุคคลจะต้องเป็นที่พึงและที่หวังของสมาชิกในองค์กร ต้องให้ความมั่นใจ หลักประกันตรงนี้สำคัญมาก ตอนนี้อย่าว่าทำได้ และทำได้อย่างดีถ้าเราจะทำ เป็นโอกาสของกระทรวงมหาดไทย

ผมเป็นคนหนึ่งของกระทรวงฯ ที่เติบโตในสายเลือดของกระทรวงมหาดไทย ผมมีความภาคภูมิใจในสถาบันที่ให้กำเนิดชีวิตในการทำงาน ผมภูมิใจที่กระทรวงมหาดไทยให้โอกาสผมได้ทำงานให้กับพี่น้องประชาชน ให้กับชาติบ้านเมือง และบัดนี้ผมได้ผ่านจุดนั้นมาแล้ว ก็อยากจะบอกให้พวกเราทุกคนภูมิใจในตัวของเราเอง ในเกียรติภูมิของสถาบันของพวกเรา

สองสิ่งที่ยากเห็น ใน 1 ปี

ที่ผมพูดว่าเขาให้เราเกิดมาเป็นผู้นำนั้น ผู้นำจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้นำจะต้องช่วยกันสร้างเกียรติภูมิ ผู้นำจะต้องหยิ่งในศักดิ์ศรี สุดท้ายถ้าถามผมว่าอยากเห็นอะไรที่ได้ร่วมงานกับท่านใน 1 ปี

ประการแรก ผมอยากเห็นพวกเรา**นั่งอยู่ในหัวใจของพี่น้องประชาชน** เพราะพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน มาตรา 3/1 บอกไว้ชัดเจนว่าหน้าที่ที่เราต้องปฏิบัติคือเพื่อประโยชน์สุขของพี่น้องประชาชน หน้าที่ตามกลไกของรัฐ หน้าที่ของการเป็นข้าราชการทุกคน

ประการที่สอง ผมอยากเห็นพวกเราทุกคนแสดงบทบาทในตำแหน่งหน้าที่ด้วยความ**สง่างาม** ให้เป็นที่ยอมรับ เชื่อถือศรัทธาของสาธารณชนทั่วไป เป็นแบบอย่างที่ดีทางสังคม ไม่เกะกะกั๊กหรือเอาตัวเองไปเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ไม่ดีงาม

ผมคิดว่าในประวัติศาสตร์ของกระทรวงมหาดไทย คงไม่มีใครที่เป็นเลือดเนื้อเชื้อไขของกระทรวงมหาดไทยมานั่งในตำแหน่งเสนาบดีในคราวเดียวกัน นับเป็นครั้งแรกตั้งแต่ผมจำความได้ จึงเป็นโอกาสดีที่เราเป็นพี่น้องกันโดยสายเลือด ถ้าเรารัก

สถาบัน ขอให้ช่วยกันเสริม ช่วยกันสร้าง เพื่อความสง่างาม และเพื่อเกียรติภูมิของสถาบันต่อไป

★★★★★